

УДК 343.234

М. Є. Григор'єва,

канд. юрид. наук, доцент кафедри
кримінального права № 1

Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого

ЗВІЛЬНЕННЯ ОСОБИ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ (Ч. 4 СТ. 258⁵ КК УКРАЇНИ)

Статтю присвячено розгляду суперечливих питань, що стосуються звільнення від кримінальної відповідальності за фінансування тероризму. Установлено передумови та підстави такого звільнення. Доведено, що особа підлягає імперативному та безумовному звільненню від кримінальної відповідальності на підставі ч. 4 статті 258⁵ КК.

Ключові слова: звільнення від кримінальної відповідальності, тероризм, терористичний акт, фінансування тероризму.

На сучасному етапі розвитку суспільства одним із пріоритетних питань є протидія злочинності, що є серйозною загрозою національній безпеці нашої держави. Основним заходом державного реагування на вчинений злочин завжди було покладення на особу кримінальної відповідальності. Враховуючи світові тенденції, слід зауважити, що альтернативний кримінальному переслідуванню захід, а саме звільнення від кримінальної відповідальності, набуває поширення щодо окремих категорій злочинів і в Кримінальному кодексі України.

Актуальність дослідження зумовлена тим, що у сучасній правовій науці питання, пов'язані зі звільненням від кримінальної відповідальності, мають достатньо проблемний характер, а тому вимагають повного та послідовного дослідження. Це має значення саме зараз, коли звільнення від кримінальної відповідальності є проявом загальної тенденції розвитку кримінального законодавства у напрямі пом'якшення відповідальності за деякі злочини.

Саме існування в КК України заохочувальних норм свідчить про те, що держава готова за певних умов надавати людині, яка оступилася, можливість

виправитися. Розвиток сучасної кримінально-правової політики держави, нестабільність судової практики, недосконалість законодавства, а також недостатність науково обґрунтованих висновків і рекомендацій для правокористувача з приводу застосування відповідних положень КК України створюють певні проблеми на практиці. Саме тому теоретичне обґрунтування і розробка питань, пов'язаних зі звільненням від кримінальної відповідальності особи за фінансування тероризму, є своєчасним й актуальним.

Відомо, що окремі аспекти даної проблеми досліджувалися в роботах Х. Д. Алікперова, Ю. В. Бауліна, Б. Г. Віттенберга, В. М. Галкіна, Ю. В. Голика, Л. В. Головка, В. О. Єлеонського, О. О. Житного, І. Є. Звечаровського, С. Г. Келіної, В. М. Кудрявцева, О. С. Міхліна, А. В. Наумова, К. О. Панька, Р. А. Сабітова, О. В. Савкіна, В. В. Сверчкова, О. М. Чувільова, С. Д. Щерби та інших учених. Незважаючи на це, безпосередньо звільненню від кримінальної відповідальності за фінансування тероризму у теорії кримінального права приділено недостатньо уваги. Залишаються спірні питання, що потребують вирішення.

Мета статті – розглянути особливості звільнення від кримінальної відповідальності особи за фінансування тероризму.

Виклад основного матеріалу. У кримінально-правовій літературі при розгляді проблем, пов'язаних зі звільненням від кримінальної відповідальності, часто вживаються поняття: «підстави», «умови» і «передумови» звільнення від такої відповідальності. При цьому різні автори вкладають різний зміст в указані поняття: деякі їх повністю ототожнюють, а деякі їх протиставляють. Проте єдиний підхід до вказаного питання має кримінально-правове значення не лише для інституту звільнення від кримінальної відповідальності, а й для кримінального права в цілому.

Більшість криміналістів поділяють точку зору С. Г. Келіної, згідно з якою підстави для будь-якого звільнення від кримінальної відповідальності

знаходяться в самому злочинному діянні або в особі, яка його вчинила, або і в тому, і в іншому одночасно.

Уявляється, що для визначення передумов, підстав звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з фінансуванням тероризму доцільно розглянути їх з урахуванням висновків про правовідносини, що виникають при такому звільненні. Очевидно, що кримінально-правові відносини виникають із моменту вчинення особою злочину, а саме фінансування тероризму. В таких правовідносинах держава зобов'язана тільки покласти на особу кримінальну відповідальність, а не звільняти від неї. Для того щоб у держави виникло зобов'язання для звільнення особи від кримінальної відповідальності, необхідне здійснення цією особою певних дій уже після того, як нею був виконаний склад злочину. Із цього випливає, що сам злочин не може бути підставою для звільнення від кримінальної відповідальності. Вчинення такого злочину є тільки передумовою для визнання юридичним фактом подальших позитивних післязлочинних дій особи, яка вчинила злочин. Іншими словами, вчинення особою злочину є передумовою для з'ясування питання про звільнення її від кримінальної відповідальності.

Таким чином, для вирішення питання про звільнення особи від кримінальної відповідальності у зв'язку з фінансуванням тероризму необхідно встановити обов'язкову передумову, а саме: вчинення цією особою фінансування тероризму. Таку передумову звільнення особи від кримінальної відповідальності визначають в постанові Пленуму Верховного Суду України «Про практику застосування судами України законодавства про звільнення особи від кримінальної відповідальності» від 23 грудня 2005 р. № 12 як умову звільнення особи від кримінальної відповідальності, що є загальною умовою для всіх випадків звільнення особи, що передбачені в статтях 45, 46, 47, 48, 49, 86, 87, ч. 1 ст. 97, 106. Уявляється, що при дослідженні звільнення від кримінальної відповідальності слід виділяти передумову та підставу такого звільнення. Передумовою слід називати «попередню умову існування, вини-

кнення, діяння та іншого чого-небудь» (передумова – це саме те, що передує розглядуваному явищу, без наявності чого розглядуване явище не існуватиме, тощо), а умовою – «вимоги, пропозиції, що висуваються однією зі сторін, які домовляються про що-небудь, а також при укладанні умови, договору». Підставою визнається «те головне, на чому базується, ґрунтується що-небудь».

Очевидно, підставою для звільнення від кримінальної відповідальності не може бути те, що є підставою для кримінальної відповідальності. За таким юридичним фактом, як вчинення злочину, настає інший юридичний факт, що змінює кримінально-правові відносини. Таким юридичним фактом є позитивна післязлочинна поведінка особи, а саме: добровільне до притягнення до кримінальної відповідальності повідомлення про терористичну діяльність, сприяння її припиненню або запобіганню злочину, який вона фінансувала або вчиненню якого сприяла. Із цього випливає, що позитивна суспільно корисна післязлочинна поведінка особи є обставиною, без якої звільнення від кримінальної відповідальності відповідно до ст. 258⁵ КК неможливе, тобто саме вона є підставою звільнення від кримінальної відповідальності.

При визначенні передумови звільнення особи від кримінальної відповідальності за злочинні діяння, передбачені ч. 1 ст. 258⁵ КК, необхідно врахувати два обмеження, що встановлені в ч. 4 ст. 258⁵ КК, а саме: 1) обмеження за колом осіб, які підлягають звільненню від кримінальної відповідальності (всі суб'єкти, крім організатора або керівника терористичної групи чи організації), та 2) обмеження щодо кола діянь, які можуть слугувати передумовою звільнення від кримінальної відповідальності за ч. 4 ст. 258⁵ КК.

Законодавець тлумачить поняття фінансування тероризму як будь-які дії, вчинені з метою фінансового або матеріального забезпечення окремого терориста чи терористичної групи (організації), організації, підготовки або вчинення терористичного акту, втягнення у вчинення терористичного акту,

публічних закликів до вчинення терористичного акту, сприяння вчиненню терористичного акту, створення терористичної групи (організації). До таких дій можна віднести матеріальне забезпечення злочинної діяльності, надання приміщень, сховищ, транспортних засобів, документів, технічних пристроїв, грошей, цінних паперів, озброєння особи, інше створення умов, які сприяють злочинній діяльності окремого терориста чи терористичної групи, фінансове чи матеріальне сприяння створенню або діяльності терористичної групи чи терористичної організації тощо. Всі ці дії вже передбачено статтями 255, 256, 258³, 258⁴ КК. Очевидно, що таке тлумачення викликає питання щодо доцільності існування ст. 258⁵ КК. Протягом всього періоду існування цієї статті дуже важко відмежовувати зазначені склади злочинів на практиці. У зв'язку з цим мета фінансового чи матеріального забезпечення окремого терориста, терористичної групи (організації), організації, підготовки чи вчинення терористичного акту, втягнення у вчинення терористичного акту, публічних закликів до вчинення терористичного акту, сприяння вчиненню терористичного акту, створення терористичної групи (організації) може розглядатися як окремі дії об'єктивної сторони складу злочину. Таким чином, ч. 1 ст. 258⁵ КК передбачає сім видів злочинних діянь: 1) фінансове або матеріальне забезпечення окремого терориста; 2) фінансове чи матеріальне забезпечення терористичної групи (організації); 3) дії, вчинені з метою фінансового або матеріального забезпечення організації, підготовки чи вчинення терористичного акту; 4) фінансове чи матеріальне забезпечення втягнення у вчинення терористичного акту; 5) фінансове чи матеріальне забезпечення публічних закликів до вчинення терористичного акту; 6) фінансове чи матеріальне забезпечення сприяння вчиненню терористичного акту; 7) фінансове чи матеріальне забезпечення створення терористичної групи.

Перше обмеження полягає в тому, що не підлягає звільненню від кримінальної відповідальності на підставі ч. 4 ст. 258⁵ КК організатор і керівник злочинних діянь, передбачених ч. 1 ст. 258⁵ КК.

Відповідно до ч. 3 ст. 28 КК організатором злочину, передбаченого ч. 1 ст. 258⁵ КК, повинна визнаватися особа, яка фінансувала або матеріально забезпечувала окремого терориста чи терористичну групу, чи терористичну організацію або керувала фінансовим чи матеріальним забезпеченням організації, підготовки чи вчинення терористичного акту, а також особа, яка фінансувала чи матеріально забезпечувала втягнення інших осіб у вчинення терористичного акту, утворила зазначені злочинні об'єднання або керувала ними, або забезпечувала фінансування чи організовувала приховування злочинної діяльності терористичної групи чи терористичної організації. Зрозуміло, що законодавче визначення організатора злочину охоплює й поняття керівника терористичної групи або терористичної організації. Усі види злочинних діянь, передбачених у ч. 1 ст. 258⁵ КК, можуть вчинюватися й організаторами злочину, й керівниками зазначених злочинних об'єднань, й такими особами, які не є організаторами та керівниками.

Таким чином, з урахуванням першого обмеження передумовою звільнення особи від кримінальної відповідальності за вчинення дій, передбачених ч. 1 ст. 258⁵ КК, може слугувати вчинення нею хоча б одного із семи альтернативних злочинних діянь: 1) фінансове або матеріальне забезпечення окремого терориста; 2) фінансове чи матеріальне забезпечення терористичної групи (організації); 3) дії, вчинені з метою фінансового або матеріального забезпечення організації, підготовки чи вчинення терористичного акту; 4) фінансове чи матеріальне забезпечення втягнення у вчинення терористичного акту; 5) фінансове чи матеріальне забезпечення публічних закликів до вчинення терористичного акту; 6) фінансове чи матеріальне забезпечення сприяння вчиненню терористичного акту; 7) фінансове чи матеріальне забезпечення створення терористичної групи.

Фінансове чи матеріальне забезпечення полягає в наданні фінансів, коштів, інших матеріальних засобів, зброї, транспорту, приміщень, відкритті рахунків тощо, тобто вчинення дій, що дають можливість реалізувати злочинне

діяння. Фінансове або матеріальне забезпечення окремого терориста – це фактичне надання йому певних засобів, наприклад, вибухових, вогнепальних чи інших речовин або предметів, що становлять підвищену небезпеку для оточення, чи надання грошей для придбання таких предметів, що даватимуть можливість здійснити терористичний акт або полегшити його вчинення.

Згідно із ст. 1 Закону України «Про боротьбу з тероризмом» від 20 березня 2003 р. № 638-IV терористичною групою визнається група з двох і більше осіб, які об'єдналися з метою здійснення терористичних актів; терористична організація є стійке об'єднання трьох і більше осіб, яке створене з метою здійснення терористичної діяльності, у межах якого здійснено розподіл функцій, встановлено певні правила поведінки, обов'язкові для цих осіб під час підготовки і вчинення терористичних актів.

Таким чином, фінансове чи матеріальне забезпечення терористичної групи чи терористичної організації – це здійснення певних конкретних дій матеріального характеру, що є необхідними і достатніми для існування цих об'єднань та здійснення ними злочинної діяльності у формі терористичного акту. Участь у терористичній групі чи організації – це членство в ній, вступ до складу терористичної групи чи організації. Участь у терористичній групі чи організації є закінченим злочином із моменту дачі згоди на вступ до цієї організації. Брати участь у терористичній організації означає не лише фактично вступити до організації, а й надавати транспорт, приміщення, зброю, підшукувати об'єкти для нападу та забезпечувати матеріальну сторону таких дій тощо. Участь у такій групі чи організації, за загальним правилом, передбачає також можливість вчинення у її складі окремих злочинів. Але відповідно до ч. 4 ст. 258⁵ КК участь у терористичній групі чи організації може бути передумовою звільнення особи від кримінальної відповідальності тільки у випадку, коли особа тільки стала членом такої групи чи організації і ще не вчинила в її складі жодного іншого злочину.

Фінансування чи інше матеріальне забезпечення втягнення у вчинення терористичного акту пов'язане безпосередньо зі здійсненням психічного впливу на особу з метою схилити її до вчинення терористичного акту, викликати у неї прагнення взяти участь у терористичному акті. Надання грошей, інших коштів, здійснення будь-яких дій матеріального характеру спрямовані на виникнення умислу в особи щодо вчинення терористичного акту або закріплення такого умислу. Такі дії можуть бути самостійними або такими, що супроводжуються обманом, шантажем, застосуванням насильства чи погрозою його застосування. Із цими діями тісно пов'язане й фінансування публічних закликів, тобто забезпечення матеріальної зацікавленості особи, яка публічно підбурює до вчинення терористичного злочину, а саме: звертається до широкого кола осіб з проханням, умовлянням, запрошенням, підкупом, вимогою вчинити терористичний акт.

Фінансування організації, підготовки чи вчинення терористичного акту пов'язане з витраченням коштів або наданням інших матеріальних ресурсів для забезпечення застосування зброї, вчинення вибухів, підпалів та інших небезпечних для життя чи здоров'я дій, обвалів, затоплення, руйнування будівель, доріг, засобів зв'язку, пошкодження систем життєдіяльності тощо.

Фінансове чи матеріальне забезпечення сприяння вчиненню терористичного акту чи створення терористичної групи (організації) може мати також організаційний характер і полягати в наданні коштів, фінансування матеріальної допомоги організатору чи керівнику зазначених злочинних об'єднань у процесі створення терористичної групи чи організації (наприклад, виконання доручення із підкupu та вербування членів зазначених злочинних об'єднань, грошова допомога в установленні необхідних злочинних зв'язків тощо) або в під час здійснення цими злочинними об'єднаннями своєї діяльності (наприклад, забезпечення матеріальної зацікавленості певних осіб для виконання доручення з організації приховування зброї, вибухівки, ін-

струментів зв'язку, відкриття банківських рахунків, перерахування коштів під видом допомоги благодійної організації тощо).

Фінансове сприяння створенню або діяльності терористичної групи чи терористичної організації передбачає створення необхідних умов для існування цих груп і здійснення ними злочинної діяльності. Воно може полягати у наданні коштів для розвідувального, правового, медичного, побутового, інформаційного забезпечення, для забезпечення особистої охорони організаторів та керівників терористичної групи чи терористичної організації, легалізації доходів, отриманих зазначеними об'єднаннями злочинним шляхом, тощо.

Виходячи з другого обмеження встановленої вище передумови, особа підлягає кримінальній відповідальності за вчинені нею зазначені сім видів злочинних діянь, передбачених ч. 1 ст. 258⁵ КК, за умови, якщо в її діях немає складу іншого злочину. Обмеження, що містить ця норма відносно невчинення особою іншого злочину, стосується лише її діяльності щодо створення та злочинних дій терористичної групи чи терористичної організації. Іншими словами, обмежувальне тлумачення ч. 1 ст. 258⁵ КК призводить до висновку, що необхідною передумовою звільнення цієї особи від кримінальної відповідальності на підставі ч. 4 ст. 258⁵ КК є невчинення нею в процесі створення терористичної групи чи терористичної організації, участі в ній чи при сприянні створенню або діяльності зазначених злочинних об'єднань будь-якого іншого злочину, тобто злочину, не передбаченого ч. 1 ст. 258⁵ КК. І, навпаки, вчинення такою особою в процесі здійснення злочинних діянь, передбачених ч. 1 ст. 258⁵ КК, ще якогось іншого злочину (наприклад, викрадення зброї чи майна, угон автотранспорту тощо) виключає передумову звільнення цієї особи від кримінальної відповідальності на підставі ч. 4 ст. 258⁵ КК.

Підставою звільнення особи від кримінальної відповідальності за ч. 4 ст. 258⁵ КК є така посткримінальна поведінка суб'єкта, що включає два обов'язкових елементи: 1) добровільне до притягнення до кримінальної відповідальності повідомлення про відповідну терористичну діяльність, а саме:

а) фінансове чи матеріальне забезпечення окремого терориста, або б) фінансове чи матеріальне забезпечення терористичної групи (організації), або в) дії, вчинені з метою фінансового чи матеріального забезпечення організації, підготовки чи вчинення терористичного акту, або г) фінансове чи матеріальне забезпечення втягнення у вчинення терористичного акту, або д) фінансове чи матеріальне забезпечення публічних закликів до вчинення терористичного акту, або є) фінансове чи матеріальне забезпечення сприяння вчиненню терористичного акту, або ж) фінансове чи матеріальне забезпечення створення терористичної групи; та 2) сприяння припиненню або запобіганню злочину, який вона фінансувала або вчиненню якого сприяла.

Перший елемент посткримінальної поведінки особи полягає в добровільному до притягнення до кримінальної відповідальності повідомленні про відповідну терористичну діяльність. Таке повідомлення може бути викладено в будь-якій формі та повинно містити повні відомості про всі вчинені цією особою зазначені вище злочинні діяння (наприклад, кількість коштів, що дала можливість створити терористичну групу чи організацію, кому вони були передані, в якому вигляді, на які рахунки перераховувалися гроші, в якій кількості тощо). Приховування відомостей про вчинені злочинні діяння виключає можливість звільнення такої особи від кримінальної відповідальності на підставі ч. 4 ст. 258⁵ КК.

Добровільним визнається таке повідомлення, яке особа зробила із власної волі, не обов'язково за власною ініціативою, з будь-яких мотивів і при усвідомленні можливості й надалі брати участь у фінансуванні терористичної групи чи терористичної організації або сприяти їх діяльності. Повідомлення, що було зроблене вимушено, виключає підставу звільнення особи від кримінальної відповідальності за ч. 4 ст. 258⁵ КК.

Адресатом такого добровільного повідомлення можуть бути правоохоронні органи, невичерпний перелік яких наведено в Законі України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» від 23 грудня

1993 р. № 3781-ХІІ. До правоохоронних віднесені органи прокуратури, внутрішніх справ, Служби безпеки, військової служби правопорядку у Збройних Силах України, митні органи, органи охорони державного кордону, державної податкової служби, органи й установи виконання покарань, органів державної контрольно-ревізійної служби, рибоохорони, державної лісової охорони, інші органи, що здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції.

Добровільне повідомлення про вчинені особою злочинні діяння, передбачені ч. 1 ст. 258⁵ КК, можна зробити іншому державному органу чи органу місцевого самоврядування, і зазначені органи та їх службові особи будуть зобов'язані передати зроблене повідомлення до відповідних правоохоронних органів.

Другий обов'язковий елемент посткримінальної поведінки особи включає в себе альтернативу, а саме: ця особа зобов'язана сприяти припиненню або запобіганню злочину, який вона фінансувала або вчиненню якого сприяла.

Вочевидь, особа має сприяти і тому, й іншому разом, якщо вона володіє необхідною для цього інформацією і можливістю здійснювати певні вчинки. Але наявність другого елемента необхідної посткримінальної поведінки буде мати місце й у випадках, якщо особа сприяла лише одному із двох варіантів – тільки припиненню або тільки запобіганню – за відсутності у неї інформації про другий варіант.

Сприяння припиненню злочину, який вона фінансувала, – це надання такою особою відомостей відповідному правоохоронному органу, на підставі яких останній має реальну можливість забезпечити припинення фінансування, наприклад, існуючої терористичної групи чи організації, які в теперішній час не здійснюють злочинну діяльність, або припинити їх злочинну діяльність на стадії готування до злочину чи замаху на вчинення злочину, або навіть припинити таку діяльність після вчинення злочину (наприклад, терористичного акту).

Сприяння запобіганню злочину, який вона фінансувала, – це надання такої інформації правоохоронним органам, що унеможливило в майбутньому здійснення злочинної діяльності, пов'язаної із фінансуванням тероризму. Також до запобігання злочину можна віднести дії, спрямовані на повідомлення щодо фінансування тих злочинів, які були вчинені іншими особами у процесі створення або в період існування та діяльності терористичної групи чи терористичної організації. Це стосується не лише вчинених чи підготовлюваних терористичних актів, а й інших злочинів, що були вчинені у зазначений час (наприклад, незаконне викрадення чи виготовлення вибухівки, підробка документів, зловживання владою чи службовими повноваженнями тощо). Єдине обмеження стосується лише тих злочинів, які були вчинені саме у зв'язку із фінансуванням тероризму. Неповідомлення про інші злочини, які не мають зв'язку із фінансуванням тероризму, не виключає підстави для звільнення такої особи від кримінальної відповідальності у відповідності до ч. 4 ст. 258⁵ КК.

Особа, яка підлягає імперативному і безумовному звільненню від кримінальної відповідальності на підставі ч. 4 ст. 258⁵ КК, – це суб'єкт зазначених вище семи злочинних діянь, тобто фізична, осудна особа, що досягла 14 років, яка, по-перше, не є організатором чи керівником терористичної групи або терористичної організації, і, по-друге, при вчиненні злочинних діянь, передбачених ч. 1 ст. 258⁵ КК, не вчинила інших дій, що містили б склад іншого злочину. Таким чином, звільненню від кримінальної відповідальності на підставі ч. 4 ст. 258⁵ КК підлягає виконавець, підбурювач та пособник фінансування тероризму, терористичної групи чи організації за умови, що в процесі таких злочинних діянь зазначені суб'єкти не вчинили будь-якого іншого злочину.

Висновки. Отже, передумовою звільнення особи від кримінальної відповідальності за вчинення дій, передбачених ч. 1 ст. 258⁵ КК, є вчинення нею хоча б одного із семи альтернативних злочинних діянь: 1) фінансове або матеріальне забезпечення окремого терориста; 2) фінансове чи матеріальне за-

безпечення терористичної групи (організації); 3) дії, вчинені з метою фінансового або матеріального забезпечення організації, підготовки чи вчинення терористичного акту; 4) фінансове чи матеріальне забезпечення втягнення у вчинення терористичного акту; 5) фінансове чи матеріальне забезпечення публічних закликів до вчинення терористичного акту; 6) фінансове чи матеріальне забезпечення сприяння вчиненню терористичного акту; 7) фінансове чи матеріальне забезпечення створення терористичної групи.

Підставою звільнення особи від кримінальної відповідальності за ч. 4 ст. 258⁵ КК є така посткримінальна поведінка суб'єкта, що полягає в: 1) добровільному до притягнення до кримінальної відповідальності повідомленні про відповідну терористичну діяльність, а саме: фінансове чи матеріальне забезпечення окремого терориста або фінансове чи матеріальне забезпечення терористичної групи (організації), або фінансове чи матеріальне забезпечення організації, підготовки чи вчинення терористичного акту, або фінансове чи матеріальне забезпечення втягнення у вчинення терористичного акту, або фінансове чи матеріальне забезпечення публічних закликів до вчинення терористичного акту, або фінансове чи матеріальне забезпечення сприяння вчиненню терористичного акту, або фінансове чи матеріальне забезпечення створення терористичної групи; та 2) сприянні припиненню або запобігання злочину, який вона фінансувала або вчиненню якого сприяла.

Такий вид звільнення відноситься до імперативного звільнення від кримінальної відповідальності, при якому суд зобов'язаний за наявності зазначених передумов та підстав звільнити особу від кримінальної відповідальності. Таке звільнення також має ознаки безумовного, тобто остаточного та безповоротного. При цьому звільнення не ставиться в залежність від подальшої поведінки особи після ухвалення рішення про її звільнення.

Григорьева М. Е. Освобождение лица от уголовной ответственности за финансирование терроризма (ч. 4 ст. 158⁵ УК Украины)

Статья посвящена рассмотрению спорных вопросов, которые касаются освобождения от уголовной ответственности за финансирование терроризма. Установлены предпосылки и основания такого освобождения. Доказано, что лицо подлежит императивному и безусловно освобождению от уголовной ответственности при применении ч. 4 статьи 258⁵ УК.

Ключевые слова: освобождение от уголовной ответственности, терроризм, террористический акт, финансирование терроризма.

Hryhor'yeva M. Ye. An Exemption of Person From Criminal Liability for Financing of Terrorism

The article deals with the disputed issues concerned an exemption of person from criminal liability for financing of terrorism. The preconditions and reasons of this kind of an exemption from criminal liability have been ascertained. The author proved that a person at the application of Part 4 of the Article 258⁵ of the Criminal Code of Ukraine should be exempt from criminal liability for financing of terrorism imperatively and unconditionally.

Key words: exemption from criminal liability, terrorism, act of terrorism, financing of terrorism.